

UCHWAŁA NR XXIII/135/21
RADY POWIATU W BIELSKU PODLASKIM

z dnia 29 kwietnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Bielskim
na lata 2021-2023**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 3a, art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 180 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz.159), Rada Powiatu w Bielsku Podlaskim uchwala, co następuje:

§1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Bielskim na lata 2021-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Bielsku Podlaskim.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

/-/ Andrzej Leszczyński

Załącznik
do uchwały Nr XXIII/135/21
Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim
z dnia 29 kwietnia 2021 r.

POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE BIELSKIM
NA LATA 2021 – 2023

Bielsk Podlaski, 2021

Spis treści:

I. Wstęp	4
II. Podstawa prawna opracowania Programu	6
III. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie bielskim.....	7
1. Rodziny spokrewnione	7
2. Rodziny niezawodowe	7
3. Rodziny zawodowe	8
4. Placówki opiekuńczo- wychowawcze typu rodzinnego	10
5. Program unijny „Rodzina – bezpieczny dom”	11
IV. Zadania powiatu w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.....	12
V. Cele programu i zadania do realizacji	15
1. Efektywny system wspierania rodziny i dziecka.....	15
2. Wielokierunkowa praca z rodzinami zagrożonymi odebraniem dziecka oraz zapobieganie ich dysfunkcjonalności	16
3. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej oraz pieczy instytucjonalnej typu rodzinnego	17
4. Wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	18
5. Wspomaganie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	19
VI. Zakładane rezultaty realizacji programu.....	20
VII. Odbiorcy Programu	20
VIII. Źródła finansowania.....	21
IX. Monitoring i ewaluacja	21
X. Podsumowanie	22

I. Wstęp

W myśl obowiązujących regulacji prawnych, podstawowym założeniem polskiego systemu jest przekonanie, iż najlepszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka jest rodzina biologiczna. Gdy rodzice nie są w stanie otoczyć dziecka właściwą troską a ich opieka jest niewłaściwa bądź niedostateczna, rozwój dziecka zostaje zaburzony. W sytuacjach kryzysowych w rodzinie potrzebna jest interwencja polegająca na umieszczeniu dziecka w stabilnym i najbardziej optymalnym środowisku dla jego rozwoju. Celem pomocy jest zawsze dobro dziecka i zapewnienie mu dobrej opieki.

Do najczęstszych przyczyn umieszczenia dziecka poza rodziną należy doszukiwać się w środowisku, w którym żyje dziecko. Sytuacje kryzysowe w rodzinach mogą wywoływać różne czynniki tj: uzależnienie rodziców od alkoholu, sieroctwo i półsieroctwo - są najczęstszymi powodami umieszczenia dzieci w innych środowiskach. Takie dysfunkcje rodzinne jak: przemoc, niepełnosprawność rodzica, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych nie są tu bez znaczenia. Coraz częściej pojawia się też problem nastoletnich matek, rodziców uzależnionych od środków odurzających, narkotyków. Bezrobocie, ubóstwo a co za tym idzie i nieodpowiednie warunki mieszkaniowe są następnymi czynnikami warunkującymi umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych. Do rodzin zastępczych kierowane są także dzieci, których rodzice ze względu na pobyt za granicą w celach zarobkowych nie mogą osobiście sprawować opieki nad dzieckiem.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821, z 2021 r. poz. 159) w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców, dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej, którą organizuje powiat. Piecza zastępcza jest definiowana jako opieka i pomoc władz publicznych dziecku pozbawionemu opieki rodzicielskiej (Konstytucja RP). Jest rozumiana również jako sprawowanie opieki nad dzieckiem przebywającym poza swoim środowiskiem rodzinnym z tego powodu, że zostało ono czasowo lub stale z tego środowiska pozbawione lub nie może znajdować się w nim ze względu na swoje dobro (Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989r.). Z kolei system pieczy zastępczej jest to zespół osób, instytucji i działań, które mają na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania przez rodziców. Piecza zastępcza zapewnia:

1. realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka;
2. przygotowanie dziecka do:
  - godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
  - pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
  - nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych,
3. zaspokojenia potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Rodzina zastępcza jest prawną formą sprawowania opieki nad dziećmi, które są pozbawione całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Są to dzieci niedostosowane społecznie, osierocone lub takie, których biologiczni rodzice są nieznani albo pozbawieni władzy rodzicielskiej, lub którym ograniczono władzę. Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletniości, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia –nie dłużej niż do 25 roku życia.

Pieczka zastępcza posiada dwie formy: rodzinną i instytucjonalną. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa i zawodowa – w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) i rodzinny dom zastępczy.

Rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoby będące wstępnymi (dziadkowie) lub rodzeństwo dziecka. Rodzina zastępcza niezawodowa, tworzona jest przez małżonków lub osoby, niepozostające w związku małżeńskim, które nie są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Instytucjonalna piecza zastępcza realizowana jest w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Zgodnie z art. 180 pkt. 1 ww. ustawy do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3–letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. Program rozwoju pieczy zastępczej ma na celu ukierunkowanie i usystematyzowanie kierunków działań prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie bielskim. Program został przygotowany przede wszystkim w oparciu o diagnozę rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu bielskiego oraz o aktualne potrzeby wynikające z konieczności umieszczania dzieci poza rodzinami naturalnymi. Program jest ponadto kontynuacją działań podjętych w „Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Bielsku Podlaskim na lata 2017-2020”. Niniejszy program swoimi założeniami wpisuje się w „Strategię rozwiązywania problemów społecznych w powiecie bielskim na lata 2019-2024”. Program rozwoju pieczy zastępczej ma na celu ukierunkowanie i usystematyzowanie kierunków działań prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie bielskim. Program zawiera cele, zadania i kierunki działań, które będą podejmowane przez Organizatora pieczy zastępczej przy uwzględnieniu potrzeb podopiecznych i rodzin zastępczych. Program w swych założeniach przewiduje konieczność tworzenia nowych rodzin zastępczych zawodowych, prowadzenie szkoleń dla opiekunów zastępczych. Ponadto wskazuje również na konieczność podnoszenia kompetencji pracowników Centrum, aby ich umiejętności były doskonałe do efektywnej pracy z rodziną.

II. Podstawa prawna opracowania Programu

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej oraz zadania zapisane w tym Programie realizowane są na podstawie następujących aktów prawnych:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483),
- Konwencję o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku,
- ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021. poz. 159),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876),
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292 poz.1720),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 03 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r., poz. 954),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 4 czerwca 2010 r. w sprawie rodzin zastępczych (Dz. U. 2010r, Nr 110, poz. 733),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkolenia dla kandydatów do przysposobienia dziecka (Dz. U. 2011 r., Nr 272, poz. 1610).

oraz akty prawa miejscowego:

- Strategię rozwiązywania problemów społecznych w powiecie bielskim na lata 2019- 2024,
- Regulamin i Statut Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim.

III. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie bielskim

Powiat Bielski jest położony na obszarze Zielonych Płuc Polski, w województwie podlaskim, na Równinie Bielskiej, którą od północy okala Dolina Górnej Narwi, zaś jej wschodnią część zajmuje Puszcza Białowieska. Graniczy z powiatami: wysokomazowieckim, białostockim, hajnowskim i siemiatyckim. Na terenie powiatu leży osiem gmin, w tym dwa miasta: Bielsk Podlaski (stolica powiatu) i Brańsk oraz sześć gmin wiejskich: Bielsk Podlaski, Brańsk, Boćki, Orla, Rudka i Wyszki. Powiat Bielski zamieszkują Polacy, Białorusini i Ukraińcy, tworząc bogatą mozaikę wyznaniową i kulturową.

Rodzinna piecza zastępcza to forma czasowej opieki nad dzieckiem. Jeśli dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie naturalnej, najlepszym rozwiązaniem jest zapewnienie mu opieki w rodzinie zastępczej: spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej lub rodzinnym domu dziecka. Chętni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, podejmując decyzję o utworzeniu takiej rodziny muszą liczyć się z możliwością powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej. Na terenie powiatu bielskiego funkcjonują:

1. Rodziny spokrewnione

Spokrewnioną rodzinę zastępczą tworzą najbliżsi krewni dziecka, czyli wstępni (dziadkowie) lub rodzeństwo. Poniższa tabela wykazuje liczbę spokrewnionych rodzin zastępczych oraz liczbę umieszczonych w tych rodzinach dzieci w latach 2017- 2019.

<i>Lata</i>	<i>Liczba rodzin zastępczych</i>	<i>Liczba dzieci</i>
2017	29	33
2018	28	32
2019	30	37

Tab. 1. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych i umieszczonych w nich dzieci w powiecie bielskim w latach 2017- 2019.

(opracowanie własne na podstawie danych PCPR)

2. Rodziny niezawodowe

Niezawodową rodzinę zastępczą tworzą dalsi krewni dziecka lub osoby z nim niespokrewnione. W przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów. Poniższa tabela wykazuje liczbę niezawodowych rodzin zastępczych oraz liczbę umieszczonych w tych rodzinach dzieci w latach 2017 – 2019.

<i>Lata</i>	<i>Liczba rodzin zastępczych</i>	<i>Liczba dzieci</i>
2017	9	10
2018	10	12
2019	9	11

Tab. 2. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych i umieszczonych w nich dzieci w powiecie bielskim w latach 2017- 2019.

(opracowanie własne na podstawie danych PCPR)

3. Rodziny zawodowe

Tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Z rodziną taką Starosta zawiera umowę o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej. Jeżeli umowę zawierają małżonkowie jeden z nich, wskazany w umowie, otrzymuje stałe wynagrodzenie miesięczne. Poniższa tabela wykazuje liczbę zawodowych rodzin zastępczych oraz liczbę umieszczonych w tych rodzinach dzieci w latach 2017 – 2019.

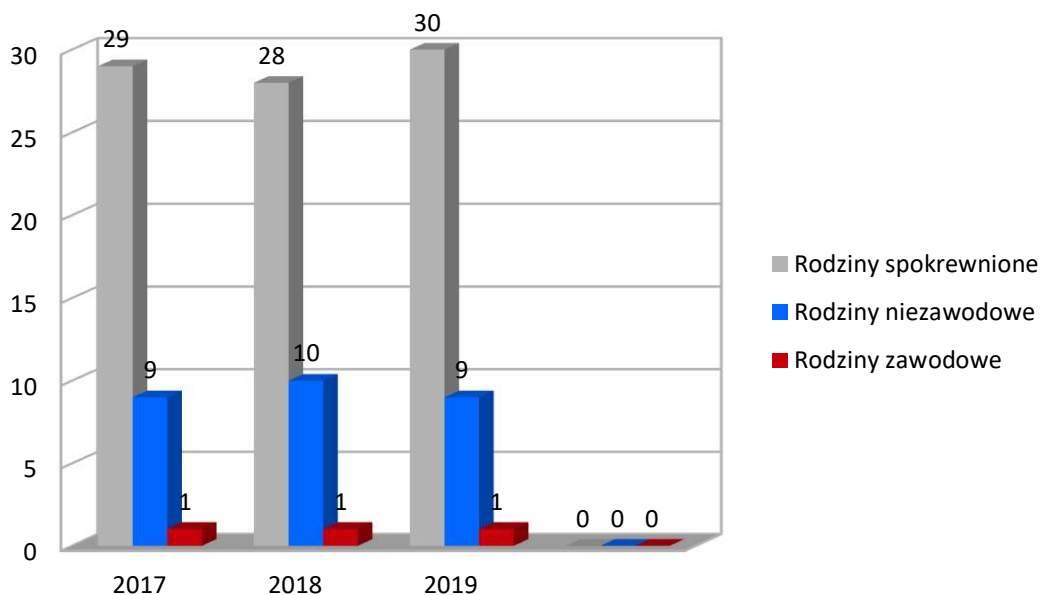
<i>Lata</i>	<i>Liczba rodzin zastępczych</i>	<i>Liczba dzieci</i>
2017	1	2
2018	1	3
2019	1	2

Tab. 3. Liczba rodzin zastępczych zawodowych i umieszczonych w nich dzieci w powiecie bielskim w latach 2017- 2019.

(opracowanie własne na podstawie danych PCPR)

Z zebranych danych wynika, że na terenie powiatu bielskiego zdecydowaną większość stanowiły i stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami są dziadkowie i rodzeństwo. Dalej są rodziny niezawodowe, których ilość wykazuje tendencję stałą. Od trzech lat liczba rodzin zawodowych jest stała, jest to jedna rodzina. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie stale poszukuje nowych kandydatów na rodziców zastępczych zawodowych.

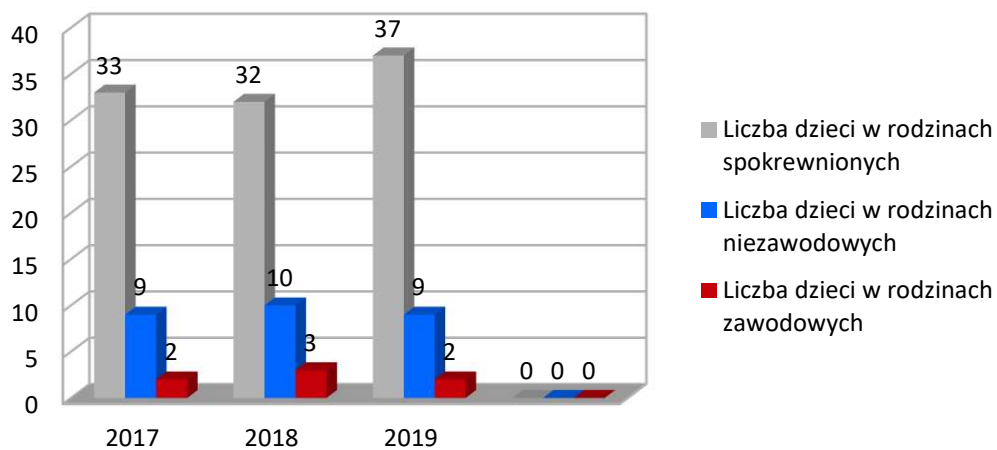

Wykres 1. Dynamika zmian liczby rodzin zastępczych na przestrzeni ostatnich trzech lat.

(opracowanie własne na podstawie danych PCPR)

Poniżej na wykresie przedstawiono dynamikę liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na przestrzeni ostatnich trzech lat. Liczba dzieci w rodzinach spokrewnionych wzrasta z roku na rok, zaś w niezawodowych i zawodowych występują niewielkie różnice.

Wykres 2. Dynamika zmian liczby dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych na przestrzeni ostatnich trzech lat.

(opracowanie własne na podstawie danych PCPR)

4. Placówki opiekuńczo- wychowawcze typu rodzinnego

W placówkach można umieścić w tym samym czasie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej pod warunkiem kontynuowania przez nich nauki. Prowadzący placówkę otrzymuje za pełnioną funkcję comiesięczne wynagrodzenie. Poniższa tabela wykazuje liczbę placówek opiekuńczo- wychowawczych typu rodzinnego oraz liczbę umieszczonych tam dzieci w latach 2017 – 2019.

<i>Lata</i>	<i>Liczba placówek</i>	<i>Liczba dzieci</i>
2017	1	4
2018	1	7
2019	1	7

Tab. 4. Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego i umieszczonych w nich dzieci w powiecie bielskim w latach 2017- 2019.
(opracowanie własne na podstawie danych PCPR)

Uchwałą Nr XX/109/04 Rady Powiatu w Bielsku Podlaskim z dnia 27.05.2004r. powołano Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Bielsku Podlaskim, który został przemianowany na placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego. Nadzór nad realizacją standardu wychowania i opieki w placówce sprawuje Zarząd Powiatu przy pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim. Celem placówki jest zaspokojenie potrzeb bytowych, rozwojowych, emocjonalnych, społecznych, religijnych, a także zapewnienie kształcenia w ramach realizacji metody „indywidualnych planów pracy z dzieckiem i rodziną”. W placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywają dzieci z powiatu bielskiego. W ciągu ostatnich dwóch lat w placówce przebywało siedmioro dzieci.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, wypełniając postanowienia Sądu o umieszczeniu małoletnich w placówce, uzgadnia z Dyrektorem placówki miejsce dla dziecka, wydaje skierowanie oraz kompletuje niezbędną dokumentację. W przypadku braku miejsc w lokalnej placówce oraz zgodnie z postanowieniem Sądu, o zmianie placówki małoletniemu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie poszukuje miejsca na terenie innych powiatów. Badana jest także sytuacja bytowo-socjalna rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, po czym ustalana jest im odpłatność za pobyt dzieci w danej placówce.

5. Program unijny „Rodzina – bezpieczny dom”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim we wrześniu 2020 roku rozpoczęło realizację programu unijnego „Rodzina- bezpieczny dom”. Realizowany przez Centrum projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 w ramach osi priorytetowej 7. Poprawa spójności społecznej, działanie 7.2. Rozwój usług społecznych, poddziałanie 7.2.1. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Realizacja projektu będzie trwała dwa lata (01.09.2020r. - 31.08.2022r.). Wartość projektu wynosi 936 057,20 zł. , w tym wkład dofinansowania EFS: 865 057,20 zł.

Projekt „Rodzina- bezpieczny dom” skierowany jest do 108 osób z powiatu bielskiego zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz 8 pracowników jednostek wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej. Celem projektu jest wzmocnienie roli rodziny oraz zaktualizowanie wiedzy pracowników jednostki wsparcia rodziny i pieczy zastępczej z powiatu bielskiego. Usługi społeczne na rzecz rozwoju rodzin mają na celu zapobiec lub zminimalizować negatywne skutki pobytu dzieci w pieczy zastępczej, negatywne skutki niepełnosprawności w rodzinie oraz zapobiec dysfunkcjonalności rodzin mających problem z funkcjonowaniem społecznym. W ramach usług społecznych wsparciem zostaną objęte następujące grupy:

- Osoby przebywające w pieczy zastępczej – 35 Uczestników/ Uczestniczek projektu,
- Osoby opuszczające pieczę zastępczą - 5 Uczestników /Uczestniczek projektu,
- Rodzice sprawujący rodzinną pieczę zastępczą – 20 Uczestników/ Uczestniczek projektu,
- Rodzice wychowujący dziecko z niepełnosprawnością – 20 Uczestników/ Uczestniczek projektu,
- Rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji o-w tj. rodzice wraz z dziećmi – 28 Uczestników/ Uczestniczek projektu.

Zakres wsparcia merytorycznego oferowanego w projekcie obejmuje:

1. Usługi społeczne na rzecz rozwoju rodzin:

- socjoterapia,
- glottodydaktyka,
- terapia logopedyczna,
- terapia pedagogiczna,
- trening umiejętności społecznych,
- warsztaty „Cyberprzemoc”,
- konsultacje psychologiczne,
- grupa wsparcia rodziców zastępczych,
- mediacje rodzinne,
- warsztaty „Akademia rodzica” dla rodzin przeżywających problemy o-w,
- konsultant osób usamodzielnianych,
- szkolenia rozwijające umiejętności o-w dla rodzin,
- poradnictwo prawne,
- grupa wsparcia rodziców osób z niepełnosprawnością,
- szkolenie „Seksualność osób z niepełnosprawnością”,
- warsztaty „Profilaktyka zdrowia rodziców osób z niepełnosprawnością”,
- warsztaty zdrowego żywienia połączone z indywidualnymi konsultacjami z dietetykiem,
- kolonie dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

2. Pracę socjalną

3. Szkolenia dla pracowników PCPR oraz Dyrektora placówki o-w typu rodzinnego obejmujące następujący zakres tematyczny:

- Psychopedagogika traumy.
- Dorosłość – przygotowanie do usamodzielnienia.
- Ryzyko uzależnienia od cyfrowego świata u dzieci. Jak pracować z dzieckiem zagrożonym uzależnieniem?
- Jak pracować z agresją u dziecka? Metodyka pracy z dzieckiem i rodziną.

IV. Zadania powiatu w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Zadania powiatu określa ustawa o samorządzie powiatowym. Stosownie do tej ustawy do zadań powiatu należy podejmowanie działań o charakterze ponadgminnym w zakresie pomocy społecznej i polityki prorodzinnej. Obowiązki jednostek organizacji pieczy zastępczej reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do zadań własnych powiatu należy m.in.:

1. opracowanie oraz realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych,
2. zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
3. organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym, opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielniania,
4. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
5. prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym,
6. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
7. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstania:
  - grup wsparcia,
  - specjalistycznego poradnictwa,
8. wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
9. zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich,
10. prowadzenie rejestru danych o osobach:
  - zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
  - pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz

prowadzących rodzinny dom dziecka,

11. kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka,

12. finansowanie:

a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo- wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,

b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnionym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne,

c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo- wychowawczych typu rodzinnego,

13. sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,

14. przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji w przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia odpłatności za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie bielskim jest wyznaczona przez Starostę na mocy Zarządzenia nr 30/11 Starosty Bielskiego z dnia 14.12.2011r. jednostka organizacyjna powiatu, tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim. W Centrum utworzony został Zespół ds. Pieczy Zastępczej, w skład którego wchodzi trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog oraz dwóch pedagogów.

Do zakresu działań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej należy:

1. prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
2. kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub pełnienia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
3. organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 3a. zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
4. organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo- wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie zaświadczeń ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo- wychowawczej typu rodzinnego,
5. zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
6. zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą,

w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,

7. organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
8. współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi,
9. prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
10. zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
11. dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
12. prowadzenie działalności diagnostyczno- konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą opieką,
13. przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
14. zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- 14a zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
15. przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy,
16. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
17. organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

V. Cele programu i zadania do realizacji

Celem głównym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 –2023 jest tworzenie warunków dla skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej z naciskiem na rodzinne jej formy.

Pierwszym obszarem pomocy w myśl „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie bielskim na lata 2019-2024” jest rodzina - jej wspieranie i zapobieganie kryzysom. Celem szczegółowym w podejmowaniu tych działań jest:

1. Efektywny system wspierania rodziny i dziecka

Aby niwelować niewydolności wychowawcze oraz zaniedbania dzieci w rodzinach biologicznych należy podejmować działania na rzecz uświadamiania rodziców o popełnianych błędach. Szeroko zakrojone działania profilaktyczne mają na celu zapobieganie negatywnym zjawiskom i sytuacjom kryzysowym w rodzinach. Dlatego też działania muszą mieć szeroki zakres społeczny, tak aby kryzysy, zaniedbania dzieci pojawiały się jak najrzadziej. Wsparcie rodzin biologicznych ma na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa oraz odpowiednich warunków rozwoju i wychowania, a w szczególności kompensacji deficytów opiekuńczo- wychowawczych u rodziców biologicznych.

<i>Lp.</i>	<i>Działania</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Realizatorzy</i>	<i>Partnerzy</i>
1.	Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez udział w szkoleniach, spotkaniach, prelekcjach, warsztatach.	2021-2023	PCPR, OPS, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Lokalne instytucje i organizacje
2.	Zwiększenie dostępności do porad psychologicznych, wsparcia dla rodzin borykających się z problemami uzależnienia.	2021- 2023	PCPR, OPS, SP ZOZ, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Lokalne instytucje i organizacje
3.	Skuteczna profilaktyka i zminimalizowanie negatywnych skutków uzależnień poprzez wspieranie działań na rzecz kształtowania postaw i umiejętności ważnych dla zdrowia i trzeźwości.	2021- 2023	PCPR, OPS, SP ZOZ, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bielsku Podlaskim, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Lokalne instytucje i organizacje

4.	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych realizujących projekty na rzecz dzieci i rodziny.	2021- 2023	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	Lokalne instytucje i organizacje
----	---	------------	---	----------------------------------

2. Wielokierunkowa praca z rodzinami zagrożonymi odebraniem dziecka oraz zapobieganie ich dysfunkcyjności

Głównym założeniem pierwszego celu jest profilaktyka rozumiana jako zapobieganie przyczynom kierowania dzieci do zastępczych form opieki. Wszelkie działania należy rozpocząć od wsparcia rodzin naturalnych na etapie, gdy problemy zaczynają się pojawiać. Zwykle pomoc dla tych rodzin przychodzi w momencie, gdy jest już głęboki kryzys w rodzinie. Pojawia się wtedy konieczność zabrania dzieci z rodziny.

Dlatego też działania należy ukierunkować na profesjonalną, systemową pracę z rodziną dysfunkcyjną, w kryzysie, która wypełnia swoje obowiązki rodzicielskie w nieprawidłowy sposób. Takie formy pomocy pozwolą na wzmocnienie podstawowych funkcji rodziny oraz zminimalizują jej dysfunkcje, a przede wszystkim zmniejszą liczbę orzeczeń sądu rodzinnego o umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Działania profilaktyczne, mające na celu zapobieganie dysfunkcji w funkcjonowaniu rodziny w środowisku, poprzez poradnictwo rodzinne, prowadzenie oddziaływań profilaktycznych w szkołach, świetlicach socjoterapeutycznych, a także prowadzenie zajęć w szkołach, przygotowujących do życia w rodzinie oraz wspieranie rodziców w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez porady psychologiczne, prawne, socjalne, terapeutyczne, pedagogiczne.	2021- 2023	PCPR, Placówki oświatowe, lokalne instytucje i organizacje pozarządowe, OPS, Kuratorzy	Lokalne instytucje i organizacje
2.	Promowanie wartości rodzinnych wśród lokalnej społeczności.	2021- 2023	PCPR, lokalne organizacje pozarządowe	Lokalne instytucje i organizacje
3.	Działania interwencyjne dla osób znajdujących się w kryzysie.	2021- 2023	PCPR, OPS	

3. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej oraz pieczy instytucjonalnej typu rodzinnego

Podstawowym zadaniem drugiego celu jest pozyskiwanie kandydatów na niezawodowe oraz zawodowe rodziny zastępcze, organizowanie specjalistycznych szkoleń oraz wsparcia.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez akcje promujące ideę rodzicielstwa zastępczego i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze	2021- 2023	PCPR	
2.	Tworzenie spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	Na bieżąco, po zgłoszeniu się kandydatów	PCPR, Kuratorzy, Sądy	
3.	Wspieranie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo- wychowawczych, dostarczanie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki i wychowania, pomoc w prowadzeniu mediacji w sytuacjach konfliktowych, umożliwianie udzielania pomocy pedagogicznej rodzinom zastępczym w miejscu ich zamieszkania, zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej	2021- 2023	PCPR, Placówka opiekuńczo- wychowawcza typu rodzinnego	
4.	Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym pieczę zastępcza, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego, współpraca z sądem i kuratorami sądowymi w zakresie uregulowania sytuacji prawnej dziecka	2021- 2023	PCPR, Placówka opiekuńczo- wychowawcza typu rodzinnego, Kuratorzy, Sądy	
5.	Doposażenie mieszkań rodzin zastępczych wypłata dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych przewidzianych w ustawie	2021- 2023	PCPR	
6.	Zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i	Zgodnie z potrzebami rodzin	PCPR, Placówka	

	przy pracach gospodarskich zgodnie z przepisami ww. ustawy		opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego,	
7.	Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych, zapewnienie warunków lokalowych do spotkań rodzin zastępczych w ramach ww. grup	Na bieżąco, w terminach dostosowanych do potrzeb rodzin	PCPR	
8.	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe	Zgodnie z potrzebami	PCPR	
9.	Zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	2021- 2023	PCPR	
10.	Wyznaczenie następującego maksymalnego limitu rodzin zastępczych zawodowych: 1) w 2021r. - 3 rodziny 2) w 2022r. - 3 rodziny 3) w 2023r. - 3 rodziny	2021- 2023	PCPR	

4. Wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej

Cel trzeci wskazuje na pracę z rodzinami biologicznymi tak, aby dzieci znajdujące się w rodzinie zastępczej jak najszybciej mogły wrócić do środowiska rodzinnego.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Wzbudzanie motywacji rodzin biologicznych do współpracy i uświadamianie rodzicom, że dzieci zawsze ich potrzebują i że to oni powinni stanowić oparcie dla rodziny niezależnie od sytuacji, w jakiej aktualnie sami się znajdują – poprzez indywidualne konsultacje, pomoc prawną, socjalną, psychologiczną.	2021- 2023	OPS, PCPR (asystenci rodzin, pracownicy socjalni, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog)	Lokalne instytucje i organizacje
2.	Pomoc w przywróceniu równowagi w rodzinie, uświadamianie rodzicom biologicznym oraz dzieciom ich ról społecznych i podjęcie obowiązków przypisanych tym rolom zgodnie z	2021- 2023	PCPR, OPS (asystenci rodzin, pracownicy socjalni, koordynatorzy rodzinnej pieczy	Lokalne instytucje i organizacje

oczekiwaniami społeczeństwa – poprzez organizowanie zajęć warsztatowych, kontrakt, indywidualne rozmowy z rodzinami, wsparcie psychologiczne – pedagogiczne.		zastępczej, psycholog)	
--	--	------------------------	--

5. Wspomaganie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Ważnym zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest wspieranie młodych osób, które opuszczają rodziny zastępcze oraz placówkę opiekuńczo – wychowawczą typu rodzinnego w procesie usamodzielnienia. Istotna jest pomoc w uzyskiwaniu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, a także wsparcie finansowe i rzeczowe. Należy również podjąć działania mające na celu aktywizowanie osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Pomoc w pozyskiwaniu mieszkania z zasobów gminy	2021- 2023	PCPR, urzędy gmin z terenu powiatu	
2.	Wspieranie finansowe i rzeczowe	2021- 2023	PCPR	
3.	Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki i uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych	2021- 2023	PCPR,PUP	
4.	Wdrażanie i realizacja projektów w ramach środków z Unii Europejskiej na rzecz osób usamodzielnianych zagrożonych wykluczeniem społecznym	2021- 2023	PCPR	
5.	Motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i pomoc w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy	2021- 2023	PCPR, PUP	Lokalne instytucje i organizacje

VI. Zakładane rezultaty realizacji programu

1. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny, poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne. Wskaźnikiem realizacji zadania będzie ilość podjętych działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne.
2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych. Wskaźnikiem zakładanego rezultatu będzie liczba spotkań w celu omówienia problemu i wsparcia rodzin zagrożonych.
3. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych. Wskaźnikiem zakładanego rezultatu będzie liczba rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych.
4. Zwiększone kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodzin zastępczych. Wskaźnikiem zakładanego rezultatu będzie liczba udzielonych porad, szkoleń dla rodzin zastępczych.
5. Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz współpraca z asystentami rodziny zatrudnionymi w gminach na terenie powiatu bielskiego. Wskaźnikiem zakładanego rezultatu będzie ilość koordynatorów zatrudnionych w jednostce oraz ilość kontaktów z asystentami rodziny zatrudnionymi w gminach.
6. Zaktywizowanie osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowania nauki, uzyskania kwalifikacji zawodowych oraz podejmowania pracy. Wskaźnikiem zakładanego rezultatu będzie liczba osób usamodzielnianych.
7. Wzrost liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej do rodzin naturalnych. Wskaźnikiem zakładanego rezultatu będzie liczba dzieci wracających do rodzin naturalnych.

VII. Odbiorcy Programu

Odbiorcami Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021- 2023 będą następujące osoby:

- ✓ dzieci przebywające w pieczy zastępczej,
- ✓ rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego,
- ✓ rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- ✓ usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej,
- ✓ kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej, lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo- wychowawczej typu rodzinnego.
- ✓ rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców.

VIII. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 - 2023 będą środki finansowe:

- z budżetu powiatu bielskiego,
- z budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
- z budżetu samorządów gminnych, zobowiązanych do współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej
- z budżetu innych powiatów, zobowiązanych do zwrotu wydatków za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na terenie powiatu bielskiego,
- z odpłatności rodziców biologicznych,
- pozyskane z programów unijnych

IX. Monitoring i ewaluacja

Monitoring programu będzie polegał na systematycznym pomiarze postępu oraz kontroli wszystkich zaplanowanych czynności na każdym etapie realizacji zadań. Kontrola będzie zawierała sprawdzanie efektywności poszczególnych działań oraz sposobu realizacji zadań. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie będzie przekładał Radzie Powiatu roczne sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie ważną częścią corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim. Na efektywną realizację niniejszego programu będą wpływały następujące czynniki: dostępność środków finansowych, koniecznych do realizacji zapisów programu, współpraca zainteresowanych podmiotów oraz zaangażowanie i motywacja kandydatów zainteresowanych pełnieniem ról rodzin zastępczych.

Ewaluacja programu będzie obejmowała sprawdzenie czy zostaną zrealizowane działania zaplanowane w programie oraz czy został osiągnięty cel główny. Najważniejsze elementy ewaluacji stanowiąc będą:

- 1) plany pomocy dziecku,
- 2) spotkania z dziećmi i rodzicami,
- 3) indywidualne programy usamodzielnienia,
- 4) okresowe oceny sytuacji dziecka oraz funkcjonowania rodziny zastępczej,
- 5) realizacja poradnictwa specjalistycznego.

Zebrane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i usprawnieniu jego działań. Ewaluacja będzie wytyczała kierunki rozwoju i ewentualnych zmian w zapisach programu.

X. Podsumowanie

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej wskazuje perspektywy rozwoju pieczy zastępczej powiatu bielskiego na lata 2021-2023. Ma on charakter otwarty i elastyczny. W momencie pojawienia się nowych możliwości czy też zidentyfikowania nowych potrzeb, program będzie uzupełniany o nowe zapisy. Program Rozwoju Pieczy Zastępczej został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przepisy ustawy określają dwa główne obszary działania. W pierwszym zwraca się szczególną uwagę na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku, a więc w rodzinie biologicznej. W drugim zorganizowanie sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w sytuacji braku możliwości sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Piecza zastępcza jest zadaniem powiatu, stąd też głównym celem programu jest jej rozwój, ze szczególnym uwzględnieniem rodzinnych form opieki. Niniejszy program stanowi próbę wyznaczenia najlepszego kierunku działań w środowisku lokalnym, tak aby praca nad rozwojem i wspieraniem rodzinnej pieczy zastępczej spełniała wszystkie kryteria i standardy w tym zakresie.

Nie bez znaczenia są pewne zagrożenia dla realizacji działań ujętych w programie, tj. na terenie powiatu bielskiego jest trudność w pozyskiwaniu kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Istnieje także trudność w umieszczeniu dzieci w placówkach, również na terenie innych powiatów z powodu braku wolnych miejsc. Poważnym problem osób usamodzielnianych, które opuszczają pieczę zastępczą może być uzyskanie mieszkania i co za tym idzie stworzenia odpowiednich warunków mieszkaniowych. Ponadto osoby te charakteryzują się zwykle biernością, niechęcią do zmian w swoim życiu, często zbyt niską motywacją do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Czynniki te w dużej mierze utrudniają realizację programów usamodzielnienia, dlatego niezbędne jest podejmowanie działań wspierających usamodzielnienia, aby mógł on być bardziej efektywny oraz stwarzający możliwości dla młodych osób na rozpoczęcie samodzielnego życia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

/-/ Andrzej Leszczyński